

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PREȚIULU ABONAMENTULUI.</p> <p>Pentru Austró-Ungari'a : Pe unu annu 5 fl.—cr., pe 1/2 annu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si straiñetate: Pe unu annu 14 fr., pe jumetate annu 7 franci.</p>	<p>PREȚIULU INSERTIUNILORU :</p> <p>Pentru publicatiunille de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune la TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
--	--	--

In Duminec'a a dou'a din paresimi.

Vom fi pecatuit mult noi, seau parintii nostri, daca in afacerile bisericeii si poporului romanu semtim atát de des multime de greutáti si multime de necezuri.

Sunt de buna seama multe pecatele trecutului, si póte ca multe si ale presentelui, daca semtimu atát de desu unu feliu de slabanogia spirituala si morala in corpulu nostru bisericescu si nationalu.

In viétia pecatuescu ómenii singuratici, pentru ca ómeni supusi pecatului suntem. Dar nu pecatuescu nurañi indiviđii, pecatuescu adesea popóre intregi. Si pecatele popóreloru se resbuna amaru asupra generatiuniloru viitórie. Necezurile si calamitátile nóstre sporescu, si este mare multimea fapteloru, cari pre dreptate si dupa dreptate ne facu se fim indispuși, si se fim nemultiemiti astadi.

Isvorulu acestor nemultiemiri nu póte inse se fia altulu, decât pecatulu si pecatele.

Vom fi pecatuit noi, seau parintii nostri.

Si daca noi cei de astadi vom fi espuiand din pecatele parintiloru, nu-ii putem judecá, cu atát mai putien ne vom incercá a vorbí celu mai micu cuventu reu in contra densiloru.

Vom cere iertare pentru acele pecate dela Domnulu, si in acelasi timpulu ne vom uitá la noi, si vom tiené o revista aspra si severa preste viéti'a si faptele nóstre.

Pecatulu, carele ne-a „nimicitu,“ asia ne spune poetulu, este „a pismeñi reutate.“

Si din acésta „a pismeñi reutate“ va mai fi fiend multa si astadi.

Si daca mai este din acésta „pisma“ a poetului, ea s'a nascutu de sigur, si continua a-se nasce numai din motivulu, ca nu toti ne vom fi deprinsu a lucrá in viéti'a publica pentru binele publicu.

Èr pecatulu nu se indreptéza, de cât numai cand elu se recunósce de celu ce l'a comisú.

Nu suntem noi stepani preste inim'a nimenui,

si nu putem silí pre nimenea a-si cunósce pecatele sale.

O recunoscintia a pecatelor si o indreptare, o cura spirituala-morala, daca este de lipsa, trebuie se-se intample inse si in viéti'a publica.

Si precum indreptarea individulu trebuie se precéda dela densulu : tocma asia si in viéti'a popóreloru indreptarea trebuie se precéda dela intregu, dela respectivulu poporu cá atarè. Si indreptarea popóreloru se intempla, daca societatea cá atare indruma la ordine si indreptéza pre cei ce gresiescu.

Dar societatea in punctulu acest'a la anumite epoce se aréta fórtè neputintiósa. Pecatosii si ómenii, cari nu mai au ce perde, striga, si asuprescu pre cei buni, pentru cá se-si acopere pecatele lorú. Cei buni de multe ori sunt asupriti si goniti pre nedreptu.

Si fiend greu a se face lumina in astfelulu de situatiuni nefericite, nu arare ori se intempla, ca pecatulu in locu se-se sterpésca, se incuragéza, èr ómenii de bine sunt siliti se-se retraga.

Dar binele si virtutea din ori-ce situatiune trebuie se iésa triumfatoriu ?

Si daca astadi se vede in multe privintie unu feliu de slabanogia in viéti'a nóstra publica, — siliti suntem se-ne intarim pentru o mai buna viéti'a viitórie.

Ne-a fost noue dat'a, cá se tréca si acestu pacharu dela noi.

Si elu neconditionatu are se tréca, daca ne vom deprinde a-ne cunósce, a-ne pretiuí si a-ne indreptá unii pre alții.

Slabanogu si neputintiosu era omulu, ale carui dureri, si a carui'a slabanogire o vindeca Mantuito-riulu lumii in evangeli'a de astadi.

Elu crede in Domnulu, si in urm'a credintiei sale, prin grati'a si indurarea Imperatulu lumii, cuprinsa in cuvintele : „iérta-ti-se tie pecatele tale,“ — dóndesce sanatate corpulu seu slabanogitu si mantuire sufletulu seu inbolnavitu de multimea pecatelorú.

Mai multa sanatate corpului nostru bisericescu si nationalu, si mai multa taria si virtute sufletului, depusu in organismulu bisericeii si in viéti'a publica a clerului, care constituie acésta santa si dumnedie-ésca legatura, menita a fi o legatura nedespartita a dragostei !

Acést'a dorimu, si pentru acést'a luptàm.

Si lupt'a nóstra succésa va fi neaperatu, daca luptandu cu multele necazuri si neajunsuri ale vietii publice ne vom cunoáscé, si vom cere Domnului iertare pentru gresielele, pre cari cá ómeni le vom fi făcutu, si le-am potut face in viéti'a nóstra publica.

A lui Ddiu biserica si alu lui Ddiu poporu suntem. Si nu se póte cá nadejduindu-ne in Domnulu, — se nu dobendim dela densulu puterea, cá tote se-le facem si in viéti'a nóstra publica intru prémarierea lui si intru inaintarea si fericirea nóstra !

„Domnulu este cu noi, de cine ne vom teme“ !

Din viéti'a economica a poporului nostru.

V.

Invetiatoriulu este si nu póte fi altcev'a, decât numai invetiatoriu !

Plecatu cu gandulu acest'a pre calea cea grea a vietii si carierii sale invetiatoriulu este cuprinsu numai de o singura gandire, de unu singuru semtimentu : *de a-si face detorinti'a in servitiulu omenimei.*

In conformitate cu detorinti'a, si respective cu detorintiele sale, invetiatoriulu si-identifica viéti'a s'a intréga cu comun'a si interesele comunei, carei'a servece. In totu loculu póte se-se semta bine, dar nicairi nu afla atât'a nutrementu spiritualu, cá in loculu, preste carele este stepanu, in scól'a, pentru carea traiesce si in mijloculu pruncutiloru, din cari menitu este a cresce o generatiune mai buna, mai inaintata, de cum este generatiunea de astadi.

Invetiatoriulu nu gandesce la sene. Inim'a si mintea lui este concentrata asupra stepanirei mintii si inimii eleviloru sei. Mintea si inim'a invetiatoriului cresce, si se inaltia in mintea eleviloru, pentru cá printrensii invetiatoriulu de astadi se póta deveni stepanu preste gandirile si faptele viitoriloru cetatieni ai bisericeii si ai statului.

Este unu monarchu spiritualu invetiatorinlu in scól'a sa. Elu desvólta si stepanescé inim'a eleviloru astfelu, cá ajunsi in viéti'a se-se scia stepani si conduce insisi. Elu deprinde pre elevi a-si cascigá cunoscentie, dar astfelu, cá cu acestu soiu de cascigu se nu inceteze pana la ultim'a resuflare. Elu deprinde pre elevi a cugetá, dar astfelu, cá in ei se-se imprime convingerea, cá nimicu fara cugetare, nimicu fara calculu si prevedere se nu intreprinda in intregu decursulu vietii loru. Elu deprinde pre elevi a semti si a avé placere numai intru a face binele si respective intru a realisá vointi'a lui Ddiu.

Dar invetiatoriulu nostru confessionalu este crecatoriuulu pruncutiloru unei bisericeii si natiuni serace. Si tienendu contu de acésta imprejurare invetiatoriulu nostru, desvólta si imprima in mintea si inim'a eleviloru sentimentulu, ca bogati'a cea mai mare spirituala este credinti'a in Domnulu, ér cea mai mare bogatia materiala a omului consta in lucrulu maniloru sale si in bun'a intrebuintiare a cascigului realizatu prin lucrulu maniloru sale.

De sub man'a unui bunu invetiatoriu fiecare elevu ese in viéti'a cu convingerea, ca pamentulu si tóte bogatiile lumii sunt si ajungu in stepanirea omului, carele lucréza, si carele scie se chivernisésca bine cascigulu maniloru sale. Scie unu astfelu de elevu, din scól'a, si nu uita intréga viéti'a sa, ca nu se pretiniesce pre sene, si nu cinstesce pre parintii sei omulu, carele nu pretiniesce, si nu cinstesce pamentulu moscenitu dela parintii sei.

Scie elevulu, carele a avut norocirea a-si face educatiunea sub unu bunu invetiatoriu, ca ómenii pre terenulu economicu póta unu resboiu fara de sfersitu, carele se numesce concurentia, — si ca din acestu resboiu numai acel'a póte se iésa biruitoriu, carele se scól'a mai de diminétia, carele lucréza cu mai multu calculu, cu mai multa intieptiune.

Invetiatoriulu unei bisericeii si natiuni serace scie, si deci lucréza prin stepani'a, ce o are asupra eleviloru sei, cá intrensii se-se imprime cât mai afundu convingerea ca din lucruri mici se facu cu gandu bunu si cu munca neobosita lucruri mari, si din popóra serace, s'au facutu popórele cele avute prin sêrguintia, ómenia si lucrare neobosita.

Elevulu esitu din scól'a unui bunu invetiatoriu, scie, ca nu este astadi in lume orasiu mare si bogatu, carele se nu fia fost odata micu si seracu. Parisulu este astadi unu orasiu alu lumii, dar odinióra a trebuitu se fia si Parisulu mai micu si mai seracu, decât ori care satu de ale nóstre.

Scól'a este menita, cá se faca din omulu micu omu mare, din celu nenvetiatu invetiatu, din celu seracu avutu, din celu necajitu si gonitu de sórte unu omu indestulitu si multiemitu.

Scól'a are mentitiunea, cá se fia in continua legatura cu trebuintiele vietii practice ale poporului, pre carele s'a angajatu a-lu reformá prin mai multa lumina a mintii.

Si fiindca poporulu nostru este unu poporu agricolu, unu poporu de plugari, dar in multe párti lipsitu, seau pre calea de a fi lipsitu de pamentulu, pre carele se-lu lucreze, si dupa carele se traiesca, scól'a trebue se invetie, si se deprinda pre elevi cá se fia cu privire la modulu, cum se adune, si se inmultiesca ceea ce are. Astfelu scól'a nóstra trebue-se modereze, ér nici decât se nu desvólte pretensiuni.

Scól'a nóstra trebue se faca din fiecare elevu aceea ce dice romanulu : unu sierpe de omu, carele se véda tóte, se intieléga tóte, si se scie se-si cre-

oze, și se falosește toate ocaziunile pentru înaintarea sa și a neamului său.

Școl'ă cu unu cuventu trebuie să se imprime în popor mai multa viață și mai multa înțelepciune de viață.

În numărul viitoriu vom continua în această direcțiune cu privire la singuratecele obiecte de inventamentu ale școlii noastre elementare.

Expunerea de motive a legii pentru îmbunătățirea clerului de miru din Romani'a.

Ministrul de culte și instrucțiune alu regatului Romaniei, dl. Titu Maiorescu, a prezentat corpurilor legiuitorie unu proiectu de lege referitoriu la îmbunătățirea stării materiale a preoților de miru, însoțitu de următoarea expunere de motive:

Îmbunătățirea poziției clerului de miru presupunea o lucrare prealabilă: regularea numărului și întinderea parochiilor, împărțirea tuturor bisericilor ortodoxe pe parochie astfel stabilite, fixarea personalului trebuincios pentru serviciul lor și deosebirea bisericilor cu venit propriu de cele ce trebuiesc întreținute de comune sau de Statu.

Acăsta însemnată lucrare a fost făcută de Sf. Sinodul în decursul anului trecut 1888. După ce în sesiunea de primăvară Sf. Sinodul obligase pe episcopi la constatările necesare pentru fie-care eparhie în parte și alesese o comisiune, care să adune datele parțiale, se formeză din ele o organizare totală și se propuna măsurile de luat pentru regularea conformă a poziției clerului, Sf. Sinodul a putut în fine, în sesiunea de toamnă a anului 1888, să termine lucrarea, a votat raportul comisiei ad-hoc și a comunicat ministerului rezultatul dezbaterilor sale prin adresă Nr. 10. din 18. Ianuarie 1889.

Împunându-se acum ministerului datorită de a formula într'unu proiectu de lege partile admisibile din lucrarea Sf. Sinodul, se prezentau trei chestiuni principale de rezolvit:

I. Regularea parochiilor și a personalului necesar pentru serviciul lor bisericesc.

Proiectul de lege a admis numărul (3,031) și circumscripția parochiilor, precum și numărul bisericilor (6,661) așa cum s'au stabilit de Sf. Sinodul în competența sa (art. 1—4, 13, 14.)

A admis asemenea numărul preoților ajutori și alu diaconilor, precum s'a hotărât de Sf. Sinodul pentru viitoriu (în totalu 4802, cu aproape o treime mai puțin de cât cei astăzi în serviciu); și pentru cântareți și paracliseri a introdus o normă, care reduce numărul propus de Sf. Sinodul (art. 5, 6.)

II. Fixarea salariului personalului bisericesc.

În această privință proiectul de lege nu a putut adopta concluziunile Sf. Sinodul.

Sf. Sinodul cerea mai întâi în principiu că toate aceste salarii să fie înscrise în bugetul Statului, adică să se plătească de ministerul cultelor 554 preoți urbani, 4,140 preoți rurali, 108 diaconi și 11,026 cântareți și paracliseri; și apoi propunea salarii așa de urcate peste cele admise astăzi, încât această cerere a Sf. Sinodul ar fi

însemnat înscris în bugetul cultelor pe fie-care anu a unei sume de 11,544,000 lei numai la același capitalu, pe când astăzi cifră alocată în bugetul ministerului pentru personalul celor 180 biserici (foste manastirești întreținute de Statu (capit. XXVIII alu bugetului) este de 532, 508 lei. S'ar cere dar la acestu singuru capitalu unu sporiu de preste un-spre-diece milioane pe fie-care anu.

Acăsta cerere este inadmisibilă. Este inadmisibilă că cifra bugetară, dar este și inadmisibilă că principiu. A lua din sarcină a comunei, care este astăzi apasată de niste atribuțiuni străine de competență să se fărâșce, tocmai îngrijirea bisericilor, care intra mai ales în această competență, și a o trece asupra Statului, însemnă a desființa comună în o parte esențială a activității ei.

Proiectul de lege lasă dar, că și în trecut, îngrijirea bisericilor în sarcină a comunei (afară de cele 180 biserici, foste manastirești, care rămân în sarcină Statului) și fixă salariul personalului bisericesc în limitele posibile după starea de astăzi (art. 8; 9, 10, 12, 13;) adăuga scutirea de impozite pentru pământurile bisericesti (art. 21) și prevede pentru viitoriu crearea de venituri noi în folosul bisericilor din vânzarea obiectelor necesare cultului religiosu (art. 22.)

III. Reducerea numărului de preoți pe viitoriu.

Ună din cauzele relei stări a clerului de miru este numărul prea mare alu preoților, cari se află astăzi în serviciul bisericesc și cari, trebuind să împartă micul venit între dânsii, și îngreuează mutualu condițiile unui traiu cuviincios.

Numărul normal alu preoților, stabilitu acum de Sf. Sinodul pentru toate bisericile întreținute de Statu și de comune, este inferioru numărului preoților astăzi în serviciu. Pe când norma stabilită recunoște numai 4.802 preoți și diaconi, astăzi sunt 6.898 adică cu 2.096 mai mulți.

De unde rezulta, că legea instrucțiunii dela 1864 a creatu prea multe seminarii, că s'a produsu astfel unu prea mare afluență spre funcțiunile bisericesti și că episcopii din trecut au chirotonit prea mulți preoți pentru trebuințele societății noastre. S'a deșteptatu astfel în modu artificialu o concurență periculoasă și s'a compromis înaltulu prestigiu ce trebuie să aibă preoția, prin admiterea multor persoane fără adevărată vocațiune.

Fată de această stare de lucruri, proiectul de lege conform și cu buna chibzuire a Sf. Sinodul, a trebuit pe de o parte să îngrijască de sârtea celor 2.096 preoți alu cărora locu, la încetarea din viață, se va suprima, dar care astăzi nu pot să fie menținuți în serviciu (art. 15, 17.)

S'au luat pe de altă parte măsuri pentru a împedea pe viitoriu exagerat să producă aspiranți la funcțiunile bisericesti, deschizându-se calea legală pentru reducerea numărului seminarelor prin bugetu (art. 19) și limitându-se chirotoniile pentru timpul de tranziție (art. 16, 18.)

Acăstea sunt motivele principale ale proiectului de lege, pe care am onore de-alu supune deliberării dumnevoastră.

Ministrul cultelor și instrucțiunii publice:

T. Maiorescu.

Predic'a de pe munte a Mântuitorului.

(Mat. cap. 5—7, 29.)

(dupa Dr. A. Bisping.)

(Continuare.)

Vers. 25. si 26. Idei'a despre impacarea sau reconciliarea cu fratele vetematu, exprimata in versurile premergetore, o continua Mantuitorulu aici prin exemplulu despre unu datorasiu si creditorulu seu, infatisandu elu referinti'a omului câtra deapropoale seu celu maniosu sau superatu, cá o referintia de datorie. „Fii cu bunavointia fatia de pârsiulu teu de grabu, pana esci pre cale cu elu, cá nu cum'va se te dea pârsiulu judecatoriului, si judecatoriulu se te dea slugii, si sete arunce in temnitia. Adeveru dicu, tie: nu vei esi de acolo, pana ce nu vei plati codrantulu celu mai de pre urma. — Mai ca aceste cuvinte, dar cu totulu in altu nexu se afla la Luc'a 12, 58. — „A fi cu bunavointia“ insamna aici: a fi aplicatu de a indestuli, de a impacá pre deapropoale prin solvirea detoriei. Pârsiul e creditorulu, carele are pretensiuni legale. Dupa procedur'a de dreptu romana, carea erá pre atunci in usu si in Palastin'a, poté parasiulu se duca la judecata pre costrariulu seu cu mân'a s'a proprie (in jus vocare, rapere). Pana erau inca pe cale se poteau impacá; dara indata ce se aducea pâ'r'a inaintea judecatoriului stapania liter'a cea severa a legii. Fara icóna insamna calea durata vietii nôstre, carea e drumulu ce duce la judecatoriulu celu vecinicu; judecatoriulu e Ddiu, slugile lui sunt îngarii; ér temniti'a e iadulu. Cuvintele din versulu 24. „nu vei esi de acolo, pana ce nu vei da filerulu cel mai de pre urma,“ nu esprima posibilitatea de a esi, de a scapá din iadu; pentru-cá „pana ce“ arata numai, cá pana la unu terminu anumitu ceva de siguru nu se intempla; dara de se ajunge terminulu acel'a, aceea nu se spune. Din intrég'a espressionu se vede inse, cá stergerea detoriei, respective a vinovatiei pentru peccatele comise pentru acel'a, carele se afla in temnitia, in inchisóre e cu neputintia. (Asem. Mat. 18., 34., 25., 41., 46.) — Codrantulu sau cuadrantulu e un' banu de arama, si facea partea a patr'a din unu a s, sau atât'a cât 2. leptoni s'au fileri, ceva mai bine preste jumătate de cruceriu.

In vers. 27. si 28. interpretéza Mântuitorulu porunc'a a sieptea din decalog. „Ati auditu, ca s'a disu, se nu comiti adulteriu (se nu précurvesci). Asem 2 Moisi. 20., 14. — Precum intielegeau fariseii si carturarii porunc'a a sieptea: se nu ucidi, numai despre faptululu uciderei, astfelu interpretau ei si porunc'a acést'a in sensulu unei opriri, de a comite in fakta vr'unu adulteriu. Dara precum in cele premergetore a aretatu Christoz, cá porunc'a a sieptea se referesce chiar si la ori-ce cugetare rea, la orice dispositie dusimánosa si purcedietóre din ura si mânie, astfelu espune si aici, cá cuvintele: „se nu comiti adulteriu“ eschidu chiar si cea mai mica si ne'nsemnata pofta necurata. „Ér eu ve dicu: cá tot celu ce se uita la muiere, cá se o poftésca pre ea, a si comisulu cu ea adulteriu in inim'a s'a.“ Sub cuvintulu muiere n'avem se intielegemu aici, dupa cum vosscu unii esogeti, numai pre cele maritate, ci pre femeii in genere, atât pre cele maritate cât si pre cele nemaritate. Cáci aici sub „celu ce se uita,“ cu pofta necurata la muiere, e a se intielege unu barbat casatoritu, dupa ceea ce se vede din cuvintele urmatore: „a si comisulu a-

dulteriu.“ Consentirea cu poft'a ce se destépta in omu la vederea vreunei femei, e identica cu vointi'a nôstra. Asiadara nu poft'a (concupiscenti'a) ce se destépta momentan in launtrulu nos'ru e peccatu in sine, ci numai urmarea a peccatulu stremosiescu; daca inse nutresce omulu din voi'a s'a libera acést'a pofta, si consimte in consciintia deplina cu dens'a, atunci devine ea indata peccatu, si poté se fie intre impregiurári unu peccatu greu.

Vers. 29. si 30. cuprindu o indemnare fórte nimerita, ce resulta acum din cele premerse, cá adeca se ne opunemu cu cea mai mare resolutiune poftei celei rele si necurate, si cu o abnegatiune, ce nu se sfiesce nici de durerea si perderea cea mai mare. Pentru de a ne puté luptá cu succesu contr'a boldului carnei, si pentru de a puté pastrá curatieni'a (castitatea) nôstra avem lipsa de o vointia eroica. Mântuitorulu dice: „Ér daca te smintesce ochiulu teu celu dreptu, scóte-lu si i-lu lapada dela tine; cá mai bine-ti este ca se péra unulu din madularele tale, decât tot trupulu teu sè se arunce in geen'a. Si de te smintesce mân'a ta cea drépta, taia-o si lapado dela tine, cá mai bine iti este, ca se péra unulu din madularele tale decât tot trupulu tau sè se arunce in geen'a.“ — Verbulu a sminti — a indemná, a da ansa la peccatu. Idei'a ce servesce de baza acestei espressioni figurate, o pricepemu usioru: Christosu voesce se dica: daca te indemná ceva la peccatulu necuratiei, atunci canta si departéza acésta dela tine, chiar daca ti-ar fi asia de scumpu ca ochiulu teu celu dreptu, si atât de necesaru ca mana ta cé drépta, si chiar daca departirea de ea ar fi atât de durerósa, ca scóterea ochiului s'au ca taierea mânei. Că-ci numai prin incungiurarea prin departarea locala a acelui lucru, ce te indemná la peccatu vei puté birui ispitele necuratiei. — Ochiulu si mân'a sunt organele sensuale, prin cari in de comunu se mijlocesce ispita, interna la peccatulu necuratiei, si de aceea fórte nimeritu se aducu de Mântuitorulu, in loculu citatu mai susu. „Mors per fenestras ascendit et domum ingreditur“ dice Grigorie celu mare. Se amintescu membrele cele drepte, pentru-cá dupa inchipuirea vulgara, aceste au prevalentia fatia de cele din partea stanga a corpului omenescu. Asem. 1 Sam. 11, 2. Zach. 11. 17.

Vers. 31. si 32. Dela indemnarea la curatie (castitate), trece Christosu la desfacerea casatoriei pentru-cá si in punctulu acést'a fórte combatutu, se ne arate sensulu celu adeveratu a legii T. V., si se ne deie deocamdata celu putienu indegetările, cari au se ne servésca de indreptariu, in privinti'a acésta, in imperati'a s'a. — Si s'a disu: ori-cine isi va lasa muierea sa, se-i deie carte de despartire.“ Mântuitorulu reflectéza prin aceste cuvinte la loculu din 5. Moise 24, 1—4. Dara in loculu acést'a nu se stabilesc dreptulu de a desface casatori'a, ci se opresce numai, pentru casulu unei despartiri, casatori'a a dóua cu muierea despartita, daca acést'a dupa divortiare s'a maritatu cu altulu, carele s'au ca a muritu, s'au cá a parasit'ó. Datin'a de a se desparti de sotia s'a si a-i dá ei carte de despartire, se privesce, cá un'a ce se intemeiéza pe traditie; aici e vorba numai despre barbati, pentru-cá femeile n'avéu dreptu, din nici o cauza, de a dá barbatiloru sei carte de despartire, s'au de a cere desfacerea casatoriei. Că Moisi, ca unu legiutoriu intieleptu, desapróba o astfelu de despartire si o considera de ceva ce nu corespunde cu fiinti'a casatoriei, se vede din destulu din imprejurarea, cá elu casatori'a a dóua a feteloru ce odata s'au desfacutu de olalta, o numesce uriciune, in acelasi sensu, in carele in 3. Moise 18, 20. 4 Moise

5, 13. se numesce si adulteriu o uriciune (o pangarire,) asiadara implicite privesce desfacerea casatoriei de sinonima cu adulteriu. Dara fiindcă n'a pututu ca se delatureze cu totulu acésta datina rea si stricaciósă pentru invariosiarea inimii poporului, cauta ca celu putienu se ingreuneze desfacerile, si se le faca mai rari, si statului încât se putea mai pucinu stricaciósă. In scopulu acest'a prescrie elu, ca de si remane barbatului dreptulu de a se desparti de sotia s'a si fara intrevenire judicatorésca, totusi casatori'a se nu se considere de desfacuta, pana ce barbatulu nu i-ar fi datu muierei sale carte de despartire. Desfacerea inse nu era se fie deplina, pana ce muierea cu cartea de despartire capetata, nu va fi esitu din cas'a barbatului seu. Formalitátile aceste, de si putiene, totusi casinonu traganari insemnate, prin cari nu arareori barbatulu se lasá de propusulu seu. Că-ci pana ce seria elu cartea de despartire, séu ce era cu multu mai adese, nefindu in vechime arta scrierii atât de latita, ca se o scie toti, pana ce mergea elu la vre unu invetiatoriu, carele mai totdeún'a era unu preotu, ii trecu si de manie. Afara de aceea cãrturariulu s'au preotulu nu lasa ocaziunea se tréca fara de alu desmenta dela propusulu seu, si a-i da o invetiatura petrundietóre. In urma traganá adese si muierea de a parasi cas'a barbatului seu, de si avé carte de despartire, mai alesu daca avé se nasca că-ci prunculu era proprietatea barbatului. (vedi „Manualulu de arch. bibl.“ de Onciulu §. 126. Desfacerea casatoriei. Ordinatiunea acésta a lui Moise, pre langa aceea că tindea la marginirea si imputienarea desfaceriloru de casatorie, cauta áncă de a infatisia poporulu desfacerea casatoriei ca unu pacatu, ca uraciune inaintea lui Ddieu, prin care se nimicesce santieni'a casatoriei, că-ci muierei prin despartire i-se dá cale spre pangarire cu altu barbatu. Moisi adeca érta barbatului de a lua sotia s'a despartita érasi in casatorie, daca ea nu se maritase dupa altu barbatu, ér daca se maritase si s'ar fi despartitu éra-si s'au murindu-i alu doilea barbatu, ar fi ramas veduva, atunci nu putea mai multu se o icie éra-si de sotie — Temeiulu, carele ar fi de ajunsu pentru desfacerea casatoriei, nu-lu arata destulu de chiar si de precisu legea lui Moisi, se vede că diu caus'a puterii mari, ce o apucasera barbati asupr'a mueriloru sale. Moisi vorbesce numai in generalu, că de va aflá barbatulu la muierea s'a cev'a rusingatoriu, gretiosu, uriciosu (rem impudicam, libidinem, lascivian, impudicitiam.) In legea lui Moisi nu se arata nicairi mai de aprópe, ce ar fi de intielesu sub respicatiunile aceste vage: dara cumcã legiutoriu n'a intielesu adulteriu, se invederá din 3. Moisi 20, 10. 5 Moisi 22, 22. in cari locuri pentru casulu comiterii unui adulteriu, se prescrie pedéps'a de mórte. Nehotarirea acést'a in privintia intielesulu acestorulu cuvinte, a datu ansa, cam patru dieci de ani inainte de Christos, la o lupta inversiunata intre dóue scoli faimóse a le Iudeiloru. Anume pe timpulu inainte de Christosu esindu din usu pedéps'a de mórte pentru casulu comiterii unui adulteriu, au inceputu a invetiá unu invetiatoriu de a legii mosaice, că sub cuvintele de mai susu a lui Moisi, este a se intielege numai a d u l t e r i u l u ; si ca numai acest'a póte servi ca temei de ajunsu pentru desfacerea unei casatorii. Acésta invétia si rabi Samai. Din contrá scól'a lui Hihelu interpreta respicatiunile de mai susu cât se póte de laxu; afirmându că tot ce nu-i póte conveni, ce nu-i póte placea barbatului, asia d. e. ca se umble sotia lui cu capulu descoperitu s'au se cóse si se tórcă la strada, s. a. ii pot servi motivu indestulatoriu, de a se desparti de muierea s'a. Invetiaceii scólei din urma, interpretându asiadara cuvintele lui Moisi cât se póte de laxu, diceau: că acel'a, carele voiesce se

dimita muierea s'a, pentru flo-ce pricina, (cap 19, 3.) n'are decát se-i deie carte de despartire, si acést'a ajunge. Deci in opunere cu acésta explicare laxa, ce era fórtelata pre timpulu Mantuitoriu dice elu: (vers. 32.) „Ér eu ve dicu, că tot celu ce-silasa muierea s'a fara de cuventu de desfranare, o face pre e ase adultereze, ér celu ce valú pre cea lasata, adulteréza.“ Christos ne spune, că desfacerea casatoriei, dupa sensulu celu adevératu a legii mosaice, e concessa numai in casulu comiterii unui adulteriu; s'au cu alte cuvinte: numai in casulu cand muierea subsistandu casatori'a legala ar comite vre-o desfranare, si prin urmare aru profaná demnitatea morala si dreptulu naturalu alu casatoriei, are barbatulu celu parasitu dreptulu, de a dimita muierea s'a fara nici o responsabilitate si fara nici o vina.

In versulu 33. si cele urmatóre, interpretéza Mantuitoriu porunc'a a treia a decalogulu reducându ó la ideia ei propria. „Érasi ati auditu, că s'a disu celoru de demultu: se nu juristi trembe: ci se implinesci Domnului juramintele tale.“ Prim'a jumetate a sententiei acesteia se afla la 2 Moisi 20, 7, 3. Moisi 19, 12. ér a dóu'a, la 4. Moisi 30, 3. 5 Moisi 23, 22. Rabinii au impreunatu ambele aceste locuri din cãrtile lui Moisi, si au accentuatu emfaticu cuventulu „Domnului,“ invetiandu ca numai acele juraminte trebuescu observate, numai acele trebaescu numai decát a le tiené, in cari se amintesce numele lui Ddieu; tóte celalalte formule, prin cari cinev'a asigura cu tot adinsulu adevérulu celoru dise de elu, provocându-se la ceriu, la pamentu s'au la locurile sãnte, etc., nu au putere obligatóre. Patia de acésta explicare a poruncii T. V. se esprima Mantuitoriu astfelu „Ér eu ve dicu, nici decum se nu jurati, nici pre ceriu, că este scaunulu lui Ddieu, nici pre pamentu, că este asternutu picioruloru lui, nici pre Ierusalimu, că este cetatea marelui imperatu nici pre capulu teu se nu juri, că nu poti se faci unu peru albu s'au negru.“ — Multi au luat cuvintele: nici decum in sensu absolutu, si au fost de parere că prin „nici decum se nu jurati“ opresce Christosu de tot, ori-ce juraméntu. „Crestinatatea“ dice unu esegetu protestantu, cum ar trebui ca se fie ideala dupa moral'a lui Christosu. n'ar avé se cunosca nici unu juramentu. In consciintia crestinulu presentia lui Ddieu, ar trebui se fie intotdeún'a atât de vie încât aceea ce afirma s'au néga se garanteze din destulu adevérulu celor dise de elu. Afirmarea s'au negarea lui se eschida ori-ce juramentu.“ Dara acei ce interpretéza astfelu, anticipa cele ce se dicu in cele urmatóre; că-ci abia in vers. 37. infatisiéza Mantuitoriu auditoriloru sei partea ideala a aceste porunci pre când aici este elu numai interpretulu poruncii T. V. Din caus'a acést'a cuventulu „nici decum“ e a se lua relativu; si se referesce la formele de juramentu, ce urméza.

Aceste formule erau in intrebuintiare la Evrei dela introducerea monarchiei, si intr'adeveru intempinamu in s. scriptura a T. V. juraminte, cari nu se faceau pe numele lui Jehova, ci s'au pe ceriu, s'au pe pamentu, s'au pe locurile sãnte, pe acele adeca, in cari fusese asediatu cortulu sãnt, s'au cari i-si aveau insemnatarea loru pentru petrecerea patriarchiloru, s'au prin o aretare dumnedieésca precum erau Ierusalemulu, Silo, Bethel etc. Incependu Fariseii, pre timpulu Mantuitoriu a invetiá că acele juraminte cari nu amintescu numele Domnului, Ddieu nu sunt obligatóre, se facea adese abusu de formele de jurament mai sus amintite. Deci Mantuitoriu cu privire la aceste formule, opresce prin acést'a orice jurament nene-

cesaru si facutu cu o usiorintia condannabila, dupa cum erá atunci obiceiulu Iudeilor; pentrucá 1. ficsarea din formulele sus atinse se referesce in ultim'a linie la D dieu si numai in referinti'a acést'a potu avé ceva insemnatate, 2) in formulele aceste se punu atari obiecte ca pemnu pentru adevéru lu asertiuniloru, de cari dispune numai Ddieu creatorulu, nici când inse si celu ce jura, creatur'a lui Ddieu. Daca „nici decumu“ ar avé sè se intielega a b s o l u t u, atunci intre propusetiunile partitive ce urméza, n'ar fi iertatu se lipsésca formul'a principala de juramentu, adeca juramentulu directu pe numele lui D dieu. — Referitoriu la Tronulu Ini Ddieu, a s t e r n u t u l u p i c i ó r e l o r u l u i a s e m. Isai'a 66. 1. — I e r u s a l i m u l u, centrulu teocratiei T. V. si a cultului poporului coreescu, era si residentia marelui regé a lui Israilu, adeca a lui I e h o v a. — A se jurá pre capulu seu propriu, s'au pre capulu altei persóne insemnate si einstite, nu erá neobiceinuitu nici la Romani. (Asem. Ovid. trist. V 4., 45.) Prin cuvintele: cá nu poti etc. se arata neputinti'a ómeniloru si aternarea loru absoluta dela Ddieu.

(Va urmá)

D i v e r s e.

* *Pré Santi'a Sa* parintele Episcopu alu Aradului Ioanu Metianu a plecatu cu trenulu de a scara la Budspést'a spre a participá la siedintiele reprezentantieii fundatiunei fericitului E m a n o i l G o z s d u.

* *Consistoriului eparchial plenariu din Caransebesiu*, ténutu la 25 Februaru, precum scrie „Fói'a diecesana“ i-s'a comunicatu; cá dupa adormitul episcopu nu s'a aflatu testamentu. S'a constatatu in acésta siedinti'a mandatele vacante de deputati la sinodulu eparchialu si s'au luat dispositiuni pentru intregirea loru. La provocarea Escelentiei Sale Inaltu Praesántitulu Domn archiepiscopu si metropolitu Miron Romanul, i-s'a substernutu statulu autenticatu alu intregu personalulu, aplicatu la consistoriulu diecesanu, impreuna cu regulamentulu provisoriu alu afaceriloru interne consistoriali. Cu privire la terminulu convocárei sinodulu eparchialu estrordinariu pentru alegerea noului episcopu, proiectându Escelenti'a S'a parintele metropolitu Duminec'a a 5-a a paresimiloru, adeca 26 Martiu (7. Aprile) a. c. Consistoriulu s'a invoitu la acestu terminu, daca Escelenti'a S'a, care voesce a conduce in persona sinodulu eparchialu electoralu, afla acestu terminu mai practicabilu. — Tot numit'a fóié scrie, cá reposarea episcopulu diecesan Ioan Popasu o a adusu la cunoáintia inaltei case de magnati a dietei ungare. Escelenti'a S'a presedintele ei, custodele corónei, Iosif Szlávy in siedinti'a ténuta in 6. Martie n. a. c. prin urmatórele cuvinte: „Defunctulu a servitu mai multu decât o jumetate de seculu bisericeii sale. Meritele lui castigate prin infiintiarea de scoli, prin ridicarea culturai spirituale a preotimei subalterne si ameliorarea starei ei materiale ii vor conservá pentru totdeún'a memori'a cu gratitudine la credinciosii lui. Cas'a magnati'or esprima cá decisu la protocolu condolenti'a sa despre inctetarea din viétia a acést'i prelatu.

* *I. P. S. Iosifu, Mitropolitu Primatu a sarbatoritu diu'a de 26. Februarie a. c. Sfanta Dumineca a Ortodoxiei*, cu o mare liturghie solemnela pe care a pontificat'o in persóna, cu mare pompa, incunjuratu de soborulu mitropolitanu alu Ungro-Vlachiei: conlithurgisindu cu P. S. L. L. Inocentie Ploiesteanu si Gherasimu

Pitisteanu; fiindu asistati de prea cuvosiile loru Archimandriti Valerianu, exarculu Manastiriloru si Pimenu predicatoriu alu catedralei si prefectu alu institutulu teologicu, precum si de unu numerosu cleru deservantu.

Corulu mitropolitanu a fost la inaltimea acestei prea solemne dumnedieesci slujbe si s'a distinsu mai cu séma la Cheruvicu si la *Pre tine te laudámu*, ce au fost cántate intr'unu chipu maretiu.

O mare multime de credinciosi din poporu umplea biserica, din care am bagatu de seama cu máhnire, cá straluciau prin lipsa asia disele clase dirigente.

La sfarsitu, Archimandritulu Pimenu a datu cetire dupa Amvon cártii pastorale a I. P. S. Iosif alu Ungro-Vlachiei, catra clerulu si poporulu románu prin care 'lu indémna a practicá virtutile evanghelice si a remané credinciosi Bisericeii nationale si legei Strámosiesci.

Dupa esirea din biserica, s'a ténutu obiceinuit'a receptiune a sarbatoriloru imparatesci, in salónele palatulu mitropolitanu. „Epo'c'a.“

* *Predarea unei distinctiuni binemeritate.*

Duminec'a trecuta dupa seversirea santei liturgii, s'a efectuit in s. biserica din Chitighazu unu actu de mare importantia. Cu acésta ocaziune s'a predatu venerabilulu si binemeritululu parinte protopresviteru alu tractulu Chisineului si parochu in Chitighazu crucea de cavaleru alu ordinulu franciscu iosefinu in fienti'a de facia a unui frumosu publicu, compusu din inteliginti'a din locu si comunele invecinate, si participându in reprezentanti'a eparchiei Aradului asesorulu consistorialu Augustinu Hamsea ér in reprezentanti'a autoritatii comitatense, dlu protopretore cercealu, Kóvér László. Dupa terminarea servitiulu divinu asesorulu consistorialu Augustinu Hamsea, ténù catra venerabilulu parinte protopresviteru unu discursu, in carele dete espressiune bucuriei bisericeii, cá Majestatea S'a, pré gloriosulu nostru Imperatu si Rege apostolicu Franciscu Iosifu Antaiulu s'a induratu pré graciosu a distinge preínulu din cei mai vechi si binemeritati servitori ai altariulu Domnului, — intonându cu deosebire ca in distinctiunea acestui venerabilu parinte protopresviteru grati'a corónei a intempinat, si a convenitu intru tóte cu iubirea si stim'a ce o are clerulu si poporulu tractualu, precum si intréga eparchi'a si in genere biserica din intréga Metropoli'a facia de acestu barbatu incaruntitu in fapte si merite pre terenulu bisericescu-scolariu. Apoi adresându-se vorbitoriulu catra poporu, i-espuse, ca déca Ddieu i-a ajutat, cá sub pastorirea cea blanda a venerabilulu seu parinte, se inainteze in bunele moravuri, poporulu inca si-are meritulu seu, si anume ca l'a ascultat si i-a urmatu sfaturile si povétiile, cari au fost povéti si sfaturi ale evangheliei Domnului, si deci imbarbatéza pre credintiosi, cá se urmeze pre acésta cale ascultandu si urmându in viétia si in faptele loru glasulu bisericeii, glasulu Domnului si glasulu servitoriloru altariulu lui.

In fine felicitându vorbitoriulu pre parintele protopresviteru, róga pre Ddieu cá se-lu tiena intru multi fericiti ani, se póta face inca multe servitii bisericeii, si poporulu seu,

Dupa acést'a luandu cuventulu parintele protopresviteru Chirilescu multiemi mai antaiu lui Ddieu cá i-a daruitu viétia, si taria cá in timpuri bune si rele se póta servi cu credintia bisericeii si poporulu seu, apoi multiam Majestatii Sale, augustulu si iubitululu nostru Sveranu pentru grati'a manifestata fatia de densulu prin acésta distinctiune, de asemenea multiam Pré Santiiei Sale, parintelui Episcopu diecesanu si venerabilulu consistoriu, precum si tuturoru binevoitoriloru si sprijinitoriloru sei pentru binevoitoriulu concursu pre carele i-l'au datu in

decursulu celoru 50 de ani de servitiu prestatu bisericeii. Apoi adresându-se catra poporu adencu emotionatu i-multiemi pentru binevoiti'a, cu carea l'a urmatu si ascultatut totdeun'a. In fine termină vorbitoriulu, implorându bine-cuventarea ceriului asupr'a clerului si poporului seu tractualu.

Terminandu-se acestu actu festivu parintele proto-presviteru primi la cas'a s'a felicitari din partea inteligentiei si poporului; ér dupa acést'a Escelen'i'a S'a, dlu Conte Al m á s y intruni la mas'a s'a in adeveru ospitala pre parintele protopresviteru si óspetii, cari au participatu la acésta festivitate.

* *Distinctiune.* Maj. S'a Monarchulu a numitu pe generalulu si comandantulu brigadei de infant. 59, Teodoru Seracinu, cavaleru alu ordinului imperialu Leopoldinu, in conformitate cu statutele acelui ordinu.

* *Dania pre seam'a santei bisericii.* Parintele Zachari'a Milian din Dezna ne comunica imbucuratori'a scire, ca onorabilulu nostru confrate, economulu din Dezn'a Teodor Beldea si socii'a s'a Aniti'a in anulu trecut cu cheltuié'a densiloru si anume cu o suma de 170 fl. v. a. au pardositu cu petri frumóse si coresponditorie santulu altariu si despartimentulu barbatescu alu santei bisericii de acolo, ér in anulu acest'a au testatu pre seam'a santei bisericii din numit'a comuna sum'a de 200 fl. v. a.

Comitetulu si oficiulu nostru parochialu din Dezn'a in semnu de multiemita pentru acésta frumósa jertfa adusa pre altariulu Domnului, esprimandu in numele santei bisericii cea mai caldúsa multiemita numitiloru binefacetori, a luatu hotarirea, ca in totu anulu, pana când Ddieu va binevoi se tienu in viétia pre numitii binefacetori, in Duminec'a antaiu din paresimi se-se ridice rogatiuni pentru indelung'a viétia si sanatate a loru; ér dupa ce Ddieu ii-va chiamá la sene se-se severiséca in aceeasi di parastasu pentru odichn'a sufleteloru loru.

Asociiandu-ne si noi multiemirii comunei nóstre bisericesci Dezn'a rogámu pre Ddieu, cá se-le resplatéca numitiloru binefacetori cu darurile sale cele bogate jertfa adusa de densii pre altariulu Domnului.

* *Despre concertulu din Ianov'a,* arangiatu de corulu de plugari de acolo in Duminec'a lasatului de branza — ne scire unu dnu correspondentu alu nostru, ca a succésu preste tóta acceptarea, si publiculu numerosu, care a fost de facia la acestu concertu, a remasu deplin multiemitu de prestatiunile acestui coru, atât in ceea se privesce esecutarea cantariloru, cât si in ceea ce privesce declamatiunile.

Din parte-ne felicitámu atât pre coristi cât si pre instructorulu corului Ilie Ciulanu, precum si pre toti cei ce au contribuitu la infiintarea acestui coru. Dumnedieu se ajute!

* *Parastasu pentru fericitulu Teodor Pap.* In diu'a de santulu Teodor Tiron s'a oficiat prin preotulu Simeon Alecsandrescu in sant'a biserica din Chechesiu unu parastasu pentru odichn'a sufletului fericitului Teodor Pap, fost proprietariu de Chechesiu, carele a testat averea s'a pre seam'a unei fundatiuni de stipendie, administranda prin consistoriulu eparchialu aradanu, — ridicandu-se rogaciuni pentru odichn'a sufletului adormitului in Domnulu, precum si pentru odichn'a sufleteloru fericitiloru sei parinti: Iov si Flórea.

In veci amintirea loru!

* *Apele minerale din Români'a.* Directiunea scólei nationale de mine din Parisu a convenitu a primi se esamineze in laboratórele sale probele de ape minerale dela Calimaneschi, Govora, Caciulat'a, Bivolari, etc. D-lu Carnot, directorulu numitei scóle si frate alu presiedintelui republicei franceze, desi este cu deseversire interdita eri-ce eseminare de ape straine, a facut'o inse acést'a in vederea simpatiiloru dintre ambele natiuni si cá concesione pentru numerulu celu mare de tineri, cari se instruescu la scólele franceze, scire „Telegrafulu Român“ din Bucuresci.

* *Necrolog.* Ioan'a Stancu, nascuta Novacu, soci'a bravului si zelosului invetiatoriu veteran Teodor Stancu din Vizm'a, dupa un morb greu de 4 luni, si dupa ce s'a impartesit cu sant'a cuminecatura, Marti in 10 Ianuariu a. c. in alu 54 anu alu etatei si alu 35 anu alu fericitei sale casatorii, si-a datu nobilulu ei sufletu in manile Creatoriului. Remasitiile ei pamentesci s'au inmormmentatu cu pompa cuvintiósa in cimiteriulu din locu in 12. Ianuariu a. c.

Reposat'a a fost o femea de modelu in virtuti, blanda, intielépta si diligenta. Se-i fia deci tierin'a usióra si memori'a eterna.

* *Multiemita publica.* Mult onorat'a dna Ecaterin'a Scall'a din Lipov'a a binevoit a doná pre seam'a santei nóstre bisericii din Valea mare doi prapori frumosi. Pentru acésta fapta nobila subscrisii in numele comunei bisericesci ne semtim datoru a esprimá si pre acésta cale nobile donatórie cea mai caldúsa multiemita, — rogandu pre Ddieu cá se-i lungéca firulu vietii, si se-i resplatéca insutitu si inmiitu jertfa adusa pre altariulu Domnului. — Valea mare 2/14 Martiu 1889. — Alecsandru Florea, epitropu, Ioan Teodor, epitropu.

* *Multiemita publica.* Subscrisii in numele corului vocalu alu plugariloru români din Zsábár, venimu si pe acésta cale a aduce profund'a nóstra multiemita aceloru marinimosi Domni, cari au binevoitu prin ofertele loru a ne ajutá materialminte cu ocaziunea arangiaii „Concertului“ corului vocalu din 18. Faur (2. Martiu) a. c. si anume: Ilustritatea S'a dlu Dr. Victor Miháli de Absia Episcopu gr. cath. in Lugosiu a oferit. 1 fl. Dr. Georgiu Popoviciu prott. gr. or. Lugosiu 1 fl. Dr. Stefan Petroviciu Lugosiu 3 fl. Dr. J. Major medic Lugosiu 1 fl. Nicolau Prostean adv. Lugosiu 1 fl. Dr. Dobrin Lugosiu 1 fl. Virgiliu Thomiciu Lugosiu 1 fl. N. Jorg'a Lugosiu 1 fl. N. P. Lugosiu 1 fl. N. N. Lugosiu 50 cr. Georgiu Popoviciu preotu Cliciiov'a 1 fl. Georgiu Creciunescu prott Belintiu 2 fl. Petru Caprariu preotu Belintiu 30 cr. Lucian Siefertianu preotu Chiseteu 1 fl. Iosif Cadariu preotu Siusianovetiu 50 cr. N. N. Siusianovetiu 50 cr. Isai'a Popoviciu preotu Silh'a 1 fl. Atanasiu Mercea preotu Costeiu 1 fl. Eutimiu Barbulescu not. cerc. Bolduru 2 fl. Ioanu Vidu Lugosiu 1 fl. Andronicu Magieriu preotu Ohabaforgaciu 1 fl. 60 cr. Georgiu Mustati'a preotu Ohabaforgaciu 1 fl. 60 cr. Moritz Brauch Ohabaforgaciu 2 fl. 30 cr. Stefan Popoviciu Ohabaforgaciu 1 fl. Mihaiu Millencoviciu Lighet 2 fl. 50 cr. Dragotin Milcoviciu Buna 1 fl. 50 cr. Venitul curatu destinat pe sém'a fondului corului vocalu este 12 fl. v. a. Tot la acestu locu ne semtimu deobligati a multiemi caldúrosu si spectaverului Domnu Titu Hatiegn adv. in Lugosiu, pentru donulu de 5 fl. v. a. cu care a binevoitu a spori fondulu corului nostru. Dee Atotpotintele, cá numitii Domni, cari si cu acést'a ocaziune au doveditu, cât de multu le jace la inim'a cultivarea plugariului si infflorirea némului nostru românescu, se vieze inca multi ani in deplina sanatate, cá

se p^ota si pe viitoriu a mai promov^á interesele culturale ale iubitei n^ostre natiiuni, era fapt'a lor cea nobila, dorim^u sa aiba c^átu mai multi imitatori. Zs^áb^ár, 26. Faur 1889. Pavel Stoic'a, preotu si presied. corului vocalu. Dimitrie Lupsi'a, cassariu.

* *Piat'a Aradului* din Vinerea trecuta: Gr^áu de celu mai greu 6.70 fl. ér acelu amestecatu 6.50 fl.— Secara 5.30 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 5.50 fl. — Ovesulu 5.— fl. — Cucuruzulu 4.30 fl. — Mazerea —.— fl. — Fasolea — fl. — Lintea 24 fl. — Cartofii 4 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, unsorea chil'a 80 cr, ér elis'a per chil'a 70 cr. v. a.

Concurs.

Pentru ocuparea postului invatiatorescu din comun'a **Cladov'a**, in protopresviteratulu Belintiuului, inspectoratulu Leucusiesci, se escrie concursu, cu terminu de alegere pe Duminec'a floriloru, ce cade in 2/14 Aprilu a c.

Emolumintele sunt:

1) Salariulu banalu invetiatorescu 180 fl. 2) Lemne pentru invetiatoriu si sal'a de invetiamentu 32 fl. 3) Pausialu pentru conferintiele invetiatoresci 5 fl. 4) Pausialu pentru scripturistica 5 fl. 5) In naturale 14 meti, anume: 6 meti grau si 8 meti cucuruzu, estimatu la 38 fl. 6) Doue jugere de pamentu, cuartiru liberu cu intravilanu de 1/2 jugeru □.

Recurentii doritori d'a ocupá acestu postu, au a-si trimitte recurselu loru ajustate cu documinte prescise de lege, la adres'a Comitetalui parochialu d'aici, M. O. D. Adamu Ros'a, inspectoru scolaru in Leucusiesci, p. u. Balincz, in Comitatalu Carasin-Severinu, pana la terminulu indicatu; avendu a-se presentá in atare Dumineca ori serbatóre in sant'a biserica, spre a-se aretá poporului.

Datu din siedinti'a Comitetalui parochialu tienuta la 13/25 Fauru 1889.

Pentru comitetu:

Adamu Ros'a m. p.
insp. scol.

Nicolau Crismariu m. p.
preotu, pres. com.

—□—

Pentru indeplirea parochiei vacante din comun'a **Debrest'i**, protopresviteratulu Belintiuului, imbinatu cu statiunea invetiatoresca de acolo, se escrie concursu cu terminu de 30 de zile dela prim'a publicare in „Biserica a si Scol'a.”

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: o sessiune parochiala, constatátore din 32 jugere catastrale, si unu intravilanu, biralu parochialu, c^áte o mesura de cucuruzu dela 32 numere de case, stol'a usuata si specificata in protocolulu comitetului parochialu, luat^u sub d^o 8 Februaru a. c. mai departe salariulu invetiatorescu in bani gat'a 112 fl. v. a. 4 jugere de pamentu estravilanu pentru scripturistica 2 fl. 12. metrii de lemne, si cuartiru liberu in edificulu scólei, — cari emoluminte, computeate in bani, dau unu venitu anualu in sum'a de 508 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu se aviséza a-si substerne recurselu instruite cu documintele de calificatiune, conformu dispositiuniloru statutului organicu, si ale regulamentelor in vigóre, pana la terminulu indicatu, parintelui protopresviteru Georgiu Creciunescu in Belincz, si totu odata a se presentá, in vre-o Dumineca séu sar-

batóre, in s^ánta biserica, spre a-si aretá desteritatea in cantu si rituale.

Dobrest'i, in 8. Februaru 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: GEORGIU CRECIUNESCU, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru deplinirea parochiei vacante de cl. III-i'a din comun'a **Lapusnicu** se escrie concursu cu terminu pe a cincia septemana din postulu mare, când se va tiené si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acésta parochie sunt: o sessiune de pamentu, parte aratoriu, parte fenatiu, si unu intravilanu parochialu, — birulu c^áte un'a mesura de cucuruzu dela 115 case, precum si stol'a usuata, cari emolumente computeate in bani, si specificate in protocolulu comitetului parochialu din 8 Februaru a. c. dau unu venitu anualu de 443 fl. 20 cr.

Doritorii de a ocupá acésta parochie sunt avisati a-si substerne recurselu pana la terminulu amintitu parintelui protopresviteru Georgiu Creciunescu in Belincz, si a dovedí, c^á posedu calificatiune pentru parochii de clas'a a trei'a, si totu-de-odata a se presentá in sf. biserica, spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Lapusnicu, in 8. Februaru 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: GEORGIU CRECIUNESCU, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru deplinirea parochiei vacante de cl. III-a din **Clungani** se escrie concursu cu terminulu de alegere de 30 de zile dela I-a publicare

Doritorii de a ocupa acésta parochie sunt avisati, recurselu proviedute cu tote documintele recerute si adresate comitetului parochialu a le trimitte oficiului protopresviterulu alu Halmagiuului pana la 19 Martie a. c. st. v. Comitetalu parochialu.

Cu invoirea mea: IOANU GROZ'A, m. p. protop.

—□—

Postulu invetiatorescu dela scól'a I. din **Siepreusiu**, protopresviteratulu Borosineu, devenindu vacantu, se publica concursu cu terminu de alegere 12/24 Martie a. c. pe langa urmatoarele emoluminte:

1) In bani gata 333 fl. v. a. 2) pamentu aratoriu 1/4 parte sesie cu dreptulu de pasiunaritu. 3) cuartiru liber cu gradina de legumi. 4) lemne 6 orgi pentru invatiatoriu. 5) de incalditul si curatitul scólei se va ingriji comun'a. 6) scripturistica dupa necesitate. 7) spesele conferentiale dupa recerintie. 8) la inmormentari unde va fi pofit 50 cr.

Alesul invetiatoriu din salariulu banalu va avea se dee anv alminte emeritului invetiatoriu Melentie Suci^u 50 fl. v. a. pona va fi in viatia.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se documentez, ca posedu testimoni^u preparandialu, de calificatiune si esamen din limb'a magiara.

Recurselu astfelu instruite si adresate Comitetalui parochialu din Siepreusiu, sunt a se trimitte subscrisului inspector scolaru in Miske p. u. N.-Zerénd pona in 9/21 Martie, avend recurentii in vre-o dumineca ori serbatore a-se presentá la sant' biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Siepreusiu, 8. Faurariu 1889.

Comitetul parochialu

In contielegere cu mine: IOANU AVRAMU, parochiu si insp. scolaru.